

Následky brutálního dětství

Jednou se mě můj kamarád ptal na mou zálibu v různých dokumentech o vraždách a podobných brutalitách, které sleduji s oblibou před spaním. Řekl, že to on by nemohl, nespál by pak několik nocí. Zamyslela jsem se nad tím, proč jsem na rozdíl od jiných, k těmhle morbiditám otupělá. Napadlo mě, že to může být prožitky z dětství.

S první smrtí, né sice vraždou, jsem se setkala v pouhých pěti letech, kdy mi doma zemřela babička. Zážitky z této události jsem o mnoho let později zúročila v povídkách Babička a Pohřeb.

Babička

Babička už dlouho postonávala a jednou ráno, když k ní Jola přišla do pokoje viděla, že se nehýbá. Položila jí ucho na prsa a poslouchala, jestli jí tluče srdce, přesně, jako to Babička vždycky dělala Jole, když si hrály na doktory a Jola, byla jako že nemocná.

Zdalo se jí, že nic neslyší. Běžela do kuchyně za matkou.

„Mami, babičce nebije srdíčko“

řekla jí

Matka se rychle rozeběhla do pokoje, chvíli se na babičku dívala a pak řekla

„Dojdi pro tetu“

Jola vešla do tetina pokoje, právě když se oblékala a řekla jí přesně, to co před chvílí matce. Teta se rychle rozeběhla.

Všichni teď stáli v babiččině pokoji. Vonělo to tam léky a pár jich ještě stálo na židli vedle postele. Flek od rozlité borové vody už na prkenné podlaze dokonale zaschla a teď dostal podobu světla růžovou.

Najednou se zdálo, že se pohnula, maličko zachroptěla. Jola viděla, že se matka i teta vyděsily. Teta utekla do vedlejší místnosti a schovala se za roh skříně. Matka pak odvedla Jolu až do chodby, tam jí k sobě se slzami v očích přitiskla. Jola sevřela v náruči panenku s umělými vlásky a modrýma očima. Přitiskla si jí na prsa stejně silně, jako matka tiskla na prsa jí.

„Mami, co dělá babička“

Jola vzhlédla a viděla, že její matka má v očích slzy.

„Babička nám Jolanko umírá“

Řekla jí třesoucím se hlasem a z babiččina pokoje až sem zaznělo další zachroptění. Pak nastala chvíle tísnivého ticha, kdy obě stály ve studené chodbě a Jola s panenkou přitisknutá k matce si prohlížela světlemodrou dlaždicovou podlahu .

Z pokoje už se nic neozvalo, matka se rozhodla jít dovnitř, přišla až k její posteli a mlčky jí zkřížila ruce na prsou, pak otevřela okno a zašla pro tetu do vedlejšího pokoje, aby už se nebála a Jola si v ten moment

uvědomila, že její matka je daleko odvážnější než její teta, která se dosud skrývala za rohem skříně.

Pohřeb

V místnosti se topilo, ačkoli to nebylo třeba, protože bylo ještě léto. Sousedka Fiálková přišla babičku umýt a obléct, přinesla si velkou krabici vaty a říkala, že vata se hodí vždycky. Matka odvedla Jolu do vedlejší místnosti

I tady bylo vedro na padnutí a v malých kamínkách praskalo o sto šest. Jola si sedla na postel a zvědavě se dívala na matku, která se snažil třesoucími se prsty uvázat si pod bradou černý šátek, před zrcadlem zabudovaným ve dveřích skříně. Za dveřmi kuchyně kde oblékali babičku zněly ženské hlasy. Přes matné prosklení bylo vidět míhání se postav. Pak přišla Fiálková, že už je hotovo, že už se na babičku můžou jít podívat.

„Teď tu holka zůstaneš na všechno sama. Měla by sis najít mužskýho.“

Matka ale jako by to ani neslyšela, dala se do hlasitého a usedavého pláče. Když přijelo pohřební auto, dvě chlapi přinesli do babiččina pokoje černou rakev vyloženou uvnitř bílým saténem, po okrajích lemovaných krajkou. Jola si pomyslela, jakou má babička krásnou rakev a, že je škoda dát takovou krásu jen tak zbůhdarma do země. Rakev položili na dvě židle přisunuté k sobě a pak opatrně zvedli babičku z postele. Byla oblečená celá ve svátečních černých šatech, s černým saténovým šátkem na hlavě. V rakvi jí matka položila pod sepjaté ruce dva svaté obrázky, které jí Jola pomáhala vybrat.

“A co se v zemi stane s těmi obrázky.”

Ptala se matky.

“Coby, rozpadnou se na prach..”

A Jole bylo zase toho líto, protože obrázky jí přišly příliš krásné na to, aby se jen tak měly rozpadnout v zemi na prach.

Na hřbitově pršelo a všude kolem hrobů čvachtala voda, stříkala lidem pomalu až na hlavu. Přihlízejících bylo hodně, nemohli se vejít ani do kostela. Hroužili se pod černými deštníky před ním. Připomínali černé havrany, které za podzimních dešťů posedávají po drátech elektrického vedení.

Kostelem se šířila vůně kadidla a někdo Jolu napomenul, aby se neotáčela, že se to v kostele nesluší. Jola seděla ve studeném kostele v první lavici, vedle matky a její setry, hleděla tedy dopředu, aby už jí nenapomínali. Hleděla na kněze, který kouřící kadidelnicí pohupoval nad černou, lakovanou rakví.

Jednou jí matka vyprávěla o tom, že tenhle kněz jí křtil.

Když spouštěli rakev do čerstvě vykopaného hrobu matka se znovu se dala do pláče, na rakev dopadla s tupým zvukem první lopatka hlíny.

Jole už na hlavě promokl dětský barevný šáteček i ona se rozbrečela, slzy jí stékaly po tvářích, ale nikdo nemohl vědět, že to jsou slzy, protože obličej měla obrácený vzhůru k obloze a stékal jí po něm také déšť.

„I v nebi vědí, že babička umřela i andělíčci pláčou“

Pomyslela si.

Pak se ve vedlejší vesnici stala vražda, opravdová vražda, to už jsem byla o něco starší a chodila asi do čtvrté třídy. Spolužáci o několik tříd níže našli mrtvolku dítěte, novorozence, zabaleného v igelitové tašce s nápisem PRAMEN, v křoví, kousek od vesnice, kde si hráli na vojáky a partyzány. Hlavně děvčata myslela zprvu, že je to panenka, dokonalá, co vypadá jako živá. Pod pumpou u studně mrtvolku umyly a hrály si s ní potom vozily jí v kočárku, krmily a oblékaly jí, jako to dělaly i panenkám. Byly z ní u vytržení, bylo to za časů tvrdé normalizace a všechny panenky byly z tvrdé umělé hmoty a poměrně nevzhledné. Tohle byla jejich první panenka, která se nejvíce podobala člověku. Pak ale maminka jednoho z děvčátek ucítila z kočárku zápach a tak odhrnula peřinku, aby se podívala, o co její dcera s takovou láskou pečuje.

Vrah, tedy spíše vrahyně novorozeného chlapce nebyla dlouho dopadena. V té době přišel za mojí maminkou policajt v civilu, pamatuju si dodnes jeho světlý elegantní oblek a když šel přes náš dvorek naráz zafoukal vítr, odhrnul mu klopu saka a já spatřila pistoli. Všechny ženské z okolních vesnic musely jít na lékařskou prohlídku, ale nic se nezjistilo. To až o pár let později, to už jsem byla na střední škole. Vracela jsem se domů v pátek z okresního města a byl nádherný podzimní den, sluníčko příjemně svítlo do autobusu, né ostře jako v letě, ale jen tak, aby ohřálo cestujícím záda.

Kousek od místa, kde se kdysi dávno našla mrtvolka chlapce, stál dům velmi pobožné rodiny, pamatuji, jak stará paní chodila uklízet

do kostela, který měla hned naproti, přes silnici. Teď před tím domem stalo policejní auto a několik uniformovaných mužů překopávalo zahrádku pod okny. Říkala jsem si, že asi nevykopávají brambory, i když zrovna byla jejich sezona.

Až z místních novin jsme se dověděli, že na zahradě byly vykopány další dvě kostřičky novorozenců, obviněná ze tří vražd byla nakonec dcera pobožné majitelky domu, která se těsně před tím pohádala se svým švagrem, který to na ni nakonec všechno prásknout a určitě se mu tím muselo hodně ulevit, když se zbavil tíživého tajemství, které rodina skrývala pomalu půl století.

Nemohu pak opomenout to, že polovina naší rodiny, z matčiny strany, pocházela z Chomutova a tak jsem slýchala místo pohádek “Z mechu a kapradí”, historky o Václavu Mrázkovi, největším masovém vrahovi Čech, který řádl právě na Chomutovsku začátkem padesátých let. Tetička vyprávěla i další historky, jako tu o dvou cikánkách, kteří přepadly na hřbitově ženu a uřízly jí hlavu, tu si nacpaly do tašky a odnášely domů a to všechno kvůli tomu, že ta nešťápnice měla v puse několik zlatých korunek, které ty dvě cikánky hodlaly zpeněžit, nakonec je usvědčila krev kapající z jejich tašky, čehož si ony dvě pochopitelně nevšimly, na rozdíl od některých sousedů a tak je policie mohla dobře vystopovat až domů.

Do toho maminka přidala občas historku o vraždě která se stala rovněž kousek od nás, za jejích mladých let, kdy našli po vesnické tancovačce kousek od lesa, v nepříliš hlubokém jezírku utopenou mladou dívku, kterou před tím někdo znásilnil a pak jí zatlačil hlavu do bahna. Tu mladou dívku doprovázel voják ze zábavy, ale před lesíkem jí opustil, protože musel nazpět do kasáren, v té době by mu za pozdní příchod hrozila tuhá basa a toho se chtěl nejspíš vyvarovat.

Dívka mu řekla, ať klidně jde, že domů to má jen kousek, ale domů nikdy nedorazila. Na druhý den se po ní sháněli v práci, kam také nepřišla, volali jejím rodičům, kteří si nedělali dosud žádné starosti, protože se domnívali, že přespala u kamarádky. Tak se rozběhlo rozsáhlé pátrání. Tato vražda ale nebyla nikdy vyřešena, i když jsem o další půlstoletí později slyšela, že se k ní přiznal muž na smrtelné posteli v místní nemocnici.

Dlouho jsem nechtěla psát o smrti, přišlo mi to, jako příliš vážné téma. Knížku “Na poslední cestě”, jsem chtěla napsat optimisticky, dokázat, že smrt není jen koncem, ale i začátkem, ale tento názor jsem příliš neobhájila a knížka se moc nečte, lidé se jí vyhýbají, jako čert kříži, možná si jí koupilo jen pár stejně postižených a zaměřených.